

ŘÍJEN v zahradě

Říjen je obdobím, kdy zahrada začíná zářit odstíny žluté, oranžové, červené a hnědé. Hlavní pracovní náplní je především sklizeň a výsadba. Zatímco v okrasné zahradě vysazujeme okrasné dřeviny, v ovocné zahradě zase ovocné stromy a keře. Tudiž i v říjnu je v zahradě stále co dělat.

Perspektivní odrůdy v sortimentu ovocných dřevin

Třešeň Grace Star®

Odrůda vznikla volným křížením odrůdy Burlat v Itálii. Strom je středně vzrůstný a má velmi příznivý růst – díky tomu je koruna dobře tvarovatelná. Plody jsou velmi velké (až 30 mm v průměru). Tvar mají jednotný, jsou leskle červené, středně pevné a mají velmi atraktivní srdčitý tvar s dlouhou stopkou. Plody dozrávají 14 dní po odrůdě Burlat. Dále mají plody velkou odolnost vůči pukání plodů za vlhkého počasí. Plodnost je ranná, pravidelná a vysoká. Odrůda je samosprašná.

Třešeň Sweet Early® Panaro 1

Samosprašná odrůda vznikla křížením odrůd Burlat a Sunburst. Strom je středně vzrůstný a vytváří předčasný obrost. Odrůda kvete středně raně, plody jsou středně velké a dozrávají 4 dny před odrůdou Burlat. Díky této ranosti plody unikají červivosti. Plody jsou velmi kvalitní, sladké, středně pevné, tmavě červené, uniformní a vzhled je velmi atraktivní.

Třešeň Lapins®

Samosprašná chrupka vyšlechtěná v Kanadě křížením odrůd Van a Stella. Strom má kompaktní růst a střední velikost. Plodnost je ranná a výnosy vysoké.

Plody jsou velmi velké, temně červené, aromatické a jejich kvalita je velmi dobrá. Zraje v 6.-7. třešňovém týdnu. Nároky na stanoviště jsou minimální. Plody mají střední odolnost vůči praskání a monilii. Odrůda je vhodná pro drobné pěstování, ale i pro velké výsadby.

Třešeň Regina

Pozdní chrupka byla vyšlechtěna v Německu křížením odrůd Schneiderova a Rube. Strom má silný kompaktní růst, vytváří korunu málo náročnou na řez. Odrůda je cizosprašná, nejvhodnějšími opylovači jsou odrůdy Kordie a Hedelfingenská. Plodnost je velmi raná a pravidelná. Plody jsou velmi velké, tmavě červené, aromatické a velmi odolné k pukání. Strom nemá speciální nároky na pěstební podmínky.

Slivoň JOJO®

Tato odrůda je absolutně první 100% rezistentní vůči šarce. Vyšlechtěna byla v Německu křížením odrůd Ortenauer a Stanley. Strom má středně silný růst s širokou korunou. Kvetení je středně rané, odolné k pozdním jarním mrazíkům. Květy jsou samosprašné. Plody jsou velké, protáhle oválné a silně aromatické. Dužnina je pevná, žlutá a jde dobře od pecky. Obsah cukru je střední až vyšší.

Slivoň Hanita®

Středně pozdní odrůda s výbornou chutí. Samozřejmě tolerance k šarce. Vyšlechtěna byla v Německu křížením odrůd President a Auerbacher. Strom má v počátku silný růst, s nástupem plodnosti slábne. Kvetení je středně rané, odolné k pozdním jarním mrazíkům. Odrůda je samosprašná. Plodnost nastupuje velmi brzy, výnosy jsou pravidelné a vysoké. Zajímavé je, že plodí i na jednoletém dřevě. Plody jsou středně velké, oválné, tmavě modré a silně aromatické. Dužnina jde dobře od pecky a má harmonickou chuť.

Slivoň Tophit®

Tato středně pozdní odrůda má velmi dobrou chuť a je tolerantní k šarce. Vyšlechtěna byla v Německu křížením odrůd Čačanská Lepotica a President. Strom má středně silný až silný růst. Kvetení je středně pozdní a květy jsou samosprašné. Plodnost nastupuje časně, výnosy jsou pravidelné a vysoké. Plodí pouze na víceletém dřevě. Plody jsou velké, oválné, tmavě modré a silně aromatické. Dužnina je světle žlutá, jde dobře od pecky a má vysoký obsah cukru.

Broskvoň Symphonie®

Tato odrůda je velkoplodá a žlutomasá, s dostatečnou mrazuodolností. Vyšlechtěna byla ve Francii. Strom má silný růst a habitus má středně rozložitý. Plodnost je časná, velmi vysoká a pravidelná. Plody jsou velmi velké, kulovité, pravidelné a silně aromatické. Barva je červená až oranžová (70-90% povrchu). Slupka je pevná a dužnina jde velmi snadno oddělit od pecky. Chuť je dobrá. Plody jsou pevné a díky tomu se snadno přepravují a skladují. Zralost je asi 20 dní po odrůdě Redhaven.

Meruňka Kioto®

Nová odrůda meruňky je velmi atraktivní velkoplodou odrůdou se spolehlivou plodností. Je velmi odolná k mrazu ve dřevě i v době květu. Odolnost květů vůči mrazu je zajištěna dlouhou periodou kvetení. Odrůda je samosprašná. Strom má středně silný růst, vytváří předčasný obrost a velmi intenzivně kvete. Plodnost je časná, vysoká a pravidelná. Odrůda poskytuje velmi vysoké výnosy. Plody jsou velmi velké, kulovité, matně žluto-oranžové barvy. Dužnina je velmi pevná, dobře odlučitelná od pecky, chuťově dobrá a harmonická. Plody velmi dobře snášejí transporty a dobře se skladují. Zralost je polopozdní. Odrůda je vhodná pro okrajové pěstební oblasti.

Meruňka Pinkcot®

Odrůda Pinkcot byla vyšlechtěna ve Francii. Jedná se velkoplodou, velmi ranou, atraktivně a spolehlivě plodící meruňku, která je velmi odolná mrazu a má velmi dlouhou periodu kvetení. Strom je středně velký se středně silným růstem. Je snadno tvarovatelný a vytváří předčasný obrost. Dále je velmi odolný mrazu jak ve dřevě, tak i v době květu. Plodnost je časná, vysoká a pravidelná. Je dobré provést probírku plodů. Plody jsou velmi velké, kulovité, hladké a mají intenzivně červené zbarvení. Dužnina je pevná, oranžová a dobře odlučitelná od pecky. Chuť je dobrá a harmonická. Plody velmi dobře snášejí přepravu. Zralost je 10 dní před odrůdou Velkopavlovická. Vhodná pro okrajové oblasti.

Meruňka Sylvercot®

Další odrůda meruňky, která je velmi odolná mrazu. Vyšlechtěna byla ve Francii. Strom má středně silný růst a kompaktní korunu. Odrůda je částečně samosprašná. Plodnost je časná, vysoká a pravidelná. Má trochu kratší periodu kvetení než odrůdy Pinkcot a Kioto, ale nepotřebuje probírku. Plody jsou velmi velké, hladké, matně žluto-oranžové barvy. Dužnina je velmi dobře odlučitelná od pecky a plody velmi dobře snášejí transport a skladování. Zraje 12 dní před odrůdou Velkopavlovická. Mrazuodolnost květů je dosti vysoká a strom je odolný vůči chorobám a škůdcům.

**Ing. Martin Hraňo, DiS. ,
Ing. Gabriela Rychnovská,
Odborné služby zahradnické,
Žehušice, tel /fax: 327 399 161,**

www.hrano.cz

Výsadba ovocných a okrasných rostlin

S nástupem chladnějšího a vlhčího podzimního počasí nastává nejvhodnější doba pro výsadbu rostlin. K výsadbě jsou vhodné všechny druhy rostlin. Výjimkou jsou pouze rostliny choulostivé, u kterých je vhodnější zvolit jarní termín výsadby. Jarním termínem výsadby dáme rostlinám dostatek času na aklimatizaci na zdejší klima. U ostatních běžných rostlin je podzimní výsadba vhodná z mnoha důvodů. Jedním, a asi nejdůležitějším je možnost částečného zakořenění rostlin před nástupem zimy a hlavně před nástupem jarního suchého období. Druhým, neméně důležitým faktorem jsou vhodné klimatické podmínky. Po výsadbě zpravidla následuje období s vyšší mírou vlhkosti, takže rostliny v tomto období méně vypařují vodu. Péče o nově vysazené rostliny je minimální a procento rostlin, které se neujmou, je výrazně nižší.

Období podzimu je obzvláště vhodné pro výsadbu ovocných dřevin. Zpravidla se tyto rostliny prodávají prostokofenně a proto jsou k dostání až po vyžrání dřeva a opadu listů, což je cca po polovině října. Dříve expedované ovocné dřeviny nemusí být dobře vyžralé a přes zimu mohou namrznout.

Poté, co si stromek doneseme domů, postupujeme před výsadbou různými způsoby. V případě, že prodejce nemá stromky založené v půdě, tj. skladujeme je na vzduchu a zalévá, je vhodné stromek před výsadbou namočit na pár hodin do vody. Pokud ovšem prodejce má stromky založené v půdě, tak není nutné rostliny namáčet a je možná přímá výsadba. Při podzimní výsadbě není vhodný žádný řez nadzemní části, pouze lze zakrátit poškozené kořeny do nepoškozeného dřeva.

Pro kořeny stromku vyhloubíme jamku zhruba dvojnásobné velikosti, stromek umístíme do jamky a pokud umístíme oporu, tak ji zatlučeme do jámy před zahrnutím, abychom nepoškodili kořeny vysazované rostliny. Poté jámu zasypeme do 2/3 a prolijeme vodou, aby došlo k slehnutí zeminy okolo kořenů rostliny. Jámu plníme do 2/3 proto, aby záливková voda

neodtekla do okolí a prosákla kolem kořenového systému. Po vsáknutí vody zasypeme jámu a lehce ušlápeme. Vzniklá malá záливková mísa nám usnadňuje budoucí záливku během jarního období sucha.

V tomto stavu ovocné dřeviny přečkají zimní období. V žádném případě se nesmí před zimou sestřihávat nadzemní část. Pokud bychom provedli řez na podzim a přišly silné mrazy, skrz řezné rány snadno do dřeva prostoupí mrazové poškození a přijdeme o pupeny, které jsme zamýšleli pro budoucí vývoj kořenů větvi stromu. Pokud necháme řez na jarní období, toto poškození nehrozí.

Výsadba okrasných dřevin je o mnoho jednodušší. Řídíme se hlavně způsobem pěstování rostliny v okrasné škole. Rostliny zakoupené v kontejneru není nutné před výsadbou ani po výsadbě nijak upravovat. Rostlinu vyjmeme z kontejneru i s kořenovým balem vložíme do vyhloubené jamky, zasypeme zeminou a provedeme záливku. S rostlinami, které jsou prodávány jako prostokofenně, postupujeme stejně jako u ovocných rostlin.

Třetím způsobem, jak jsou okrasné dřeviny prodávány, je prodej ze zemním balem. Takto zakoupené rostliny mají zabalený kořenový systém ve speciální textilií, která v půdě rychle zetleje. Tuto textilií v žádném případě neodstraňujeme. Odstranění tohoto balicího materiálu způsobí rozpadnutí balíčku se zeminou a výrazně sníží šanci na užití rostliny. Obrovskou chybou, kterou je možné najít i ve spoustě literatury je rozbalení balíčku ze země a následné namočení do nádoby s vodou. V tomto případě dojde k rozpadnutí balíčku a ještě opláchnutí kořenů od zeminy. Nikdy to neprovádíme!!!

Rostliny vložíme do vykopané jámy, zahrneme a zalijeme. U jehličnatých rostlin neprovádíme žádné sestřihání, u listnatých rostlin je nutné na jaře provést kompenzační řez nadzemní části. U správně vysazených rostlin se výrazně zvyšuje šance na užití a na bezvadný růst po celé období vývoje rostliny.

PODZIMNÍ OSAZOVÁNÍ TRUHLÍKŮ

Calluna

Léto se pomalu přehouplo do podzimu a okrasné nádoby a okenní truhlíky osázené letničkami a balkonovými rostlinami přestávají plnit svou estetickou funkci. Přišel čas převléknout je do podzimního kabátu. A jak na to?

Nejprve se musíte rozhodnout, zda chcete opravdu podzimní truhlíky s rostlinami, které vymrzají nebo chcete truhlíky osadit rostlinami, které zimu přežijí.

Brassicum

bobulemi, různé kultivary rodů Capsicum (paprika), kde se jedná se hlavně o zakrslé formy okrasných chilli papriček a feferonek. Můžete využít i kultivary rodu Brassicum (okrasná kapusta), kde máte na výběr z různých barevných forem a zvlněných nebo kadeřavých listů.

Přechodnou skupinu tvoří Calceolus brownii (krásnohlávek), který snášejí teploty do -10 °C. Pokud v truhlících zmrzne vydrží beze změny až do jara.

Calceolus brownii

Do této skupiny můžeme zařadit i některé kultivary rodů Hebe (Hebe), Calluna (Vřes) a Erica (Vřesovec). Hebe je v našich podmínkách schopno přezimovat, ale vyžaduje překrytí netkanou textilií nebo chvojím či slámou. Při vysazení do truhlíků pak záleží na počasí. Vřesy a vřesovce běžně přezimují, ale vzhledem k tomu, že většina rostlin je z dovozu a není otužilá, může se stát že vymrznou.

Do třetí skupiny lze tedy zařadit vřesy a vřesovce pěstované v našich podmínkách. Zde máte na výběr z celé řady barev a velikostí. Dále různé druhy rodu Hedera (břečťan), kterými truhlíky a nádoby zajímavě ozvláštíte. Můžete také vybírat z druhů rodu Euonymus (brslen), Cotoneaster (skalník), případně mezi zakrslými formami jehličnanů.

Rostliny ze třetí skupiny jsou spíše vhodné na osazování trvalých nádob a koryt, zkrátka tam, kde vyžadujeme dlouhodobou životnost. V těchto nádobách můžeme ponechat místa, která osazujeme sezónními rostlinami. Zjara narychlenými cibulovinami, v létě balkonovkami a na podzim vřesy apod.